

Umhvørvi

Í TÓRSBYRGI BYGGJA TEY SÍTT EGNA VAKSTRARHÚS

Í fyrstani varð hugsað um at byggja ein vakstrartunnil, men loysnin gjørdist at brúka vindeygu og hurðapartí, sum nú verða tikin úr Boðanesheiminum, til vakstrarhúsið í grønmetisdalinum í Tórsbyrgi

VILMUND JACOBSEN

Í Tórsbyrgi í eysturbýnum í Havn stendur nú reist eitt vakstrarhús á umleið 110 fermetrar, sum tey í Føroya elsta eigarafelag hava bygt. Í fyrstanini varð hugsað um ein vakstrartunnil, soleiðis sum eitt nú Veltan í Sandoyinni og Gróðurstøðin í Hoydølum hava bygt síni vakstrarhús.

- Men, tá vit fyri góðum ári síðan fóru í holt við at planera lendið til vakstrarhúsið, varð við forvitni fylgt við úr mongu vindeygnum á ellisheiminum í grannalagnum, og nógvar áhugaðar viðmerkingar fullu. Tá var tað, at ein av íbúgvunum á Boðanesheiminum, Kemm Poulsen, visti at siga, at øll vindeyguni á Boðanesheiminum fóru at verða skift í næstum. Hann helt fyri, at hetta kanska hevði verið eitt hugskot sum glas til vakstrarhúsið.

Tað sigur Jón Kragesten, sum býr í Tórsbyrgi og sum er ein av primusmotorunum aftan fyri verkætlanina. Hann hevur eisini áttikið sær leiklutin at vera verkætlanarleiðari í byggingini.

- Hugskotið hjá Kemm Poulsen var gott og vann frama

beinanvegin. Hetta var av fleiri orsökum. Ein orsök var, at við at byggja eitt vakstrarhús á henda hátt, ber til at fáa ein sterkan og haldbaran bygning, sum megnar at standa ímóti vetrarstormum. Ein onnur orsök er, at við einum slíkum húsi við termorútum ber til at fáa ein javnari hita, serliga um veturin.

Hann vísir á, at ein triðja orsök er, at við at brúka vindeygu úr Boðanesheiminum er talan eisini um endurnýtslu av tilfari, sum annars hevði farið burtur.

Vælvild frá Articon

- Vit fóru beinanvegin í holt við at kanna, um møguleiki var at fáa nøkur av hesum vindeygum og hurðapartíum. Tað vísti seg, at vælvildin var stór, bæði hjá býráðnum og byggifelagnum Articon, sum stóð fyri byggingini, tá Boðanesheimið varð bygt, sigur Jón Kragesten.

Mikudagin vóru vit á Sosialinum ein túr í umhvørvinum í Tórsbyrgi saman við Jón Kragesten. Grevstur og planering eru gjørd, sokkul er stoyptur, og beinagrindin til vakstrarhúsið stendur uppi, soleiðis at pláss er gjørt til vindeygu og hurðapartí.

Tey fyrstu vindeyguni eru tikin úr Boðanesheiminum,

og nú verður arbeitt við einari ætlan um, hvussu vindeyguni kunnu fáast niðan á økið og sett upp í húsinum.

- Vindeygu og hurðapartí viga nakað, og tey skulu fáast niðan og síðan upp á pláss í vakstrarhúsinum. Vit hava onkur hugskot um, hvussu hetta kann gerast. Um nakrar dagar kemur eisini takið, sum er sonevndar kanalplátur úr klárum plasti. Ætlanin er fyrst at leggja takið á, áðrenn vindeyguni verða sett í, og vit vænta, at vakstrarhúsið stendur innilokað seinni í heyst, sigur verkætlanarleiðarin.

Alt arbeiði, sum Eigarafelagið hevur lagt í verkætlanina, er sjálvboðið, men felagið hevur søkt sær nakað av tekniskari hjálp og hevur leigað onkrar maskinur til grevstur.

Tað er Gudmund Nielsen, timburmaður og byggifrøðingur, sum hevur teknað húsið við vindeygum og hurðapartíum í huga, og sjálvur sat Jón Kragesten í leigaðu maskinuni í fjør summar og gróvi út fyri vakstrarhúsinum.

- Nú hava vit so eisini grivið fyri el-og vatnveitingini til húsið. Byrjað varð at grava við hond, men tað gjørdist ov mótumikið, tí teinurin er einar 130 metrar. So, her leigaðu vit

eisini eina lítla maskinu, sigur verkætlanarleiðarin, sum eisini hesaferð sjálvur sat í maskinuni.

36 hús í Tórsbyrgi

Húsin í Tórsbyrgi, sum eru 36 í tali, stóðu liðug í 1976, og Jón Kragesten hevur búð í umhvørvinum síðan 1989.

- Men, einaferð seldi eg húsin til Færøernes Kommando, og tá vóru vit burtur úr teimum í nøkur ár. Sum tíðin leið, angraðu vit søluna, og vit saknaðu umhvørvið í Tórsbyrgi. Eftir fimm árum keyptu vit húsin aftur - fyri nógvar meira enn tað, vit høvdu selt tey fyri, sigur hann brosandí.

Í Tórsbyrgi eru felagsøki, og her er eisini ein orkulon, har hitaveitingin er til íbúðarøkið. Í húsinum er borð og stólar, har fólk kunnu sessast, og her eru eisini ymskir fasilitetir, eins og hugnaligt útigólv og grill eru beintuttanfyri.

- Vit eru øll meira og minni við í verkætlanini, og vit mugu staðfesta, at áhugin er stórir, sigur hann.

Jón Kragesten vísir á, at í býlinginum í Tórsbyrgi hevur altíð verið áhugi fyri urtagarðsvirksemi og grønmetisframleiðslu.

- Um ársskiftið 2017/2018 varð

farið í holt við eina verkætlan við málrættaðum urtagarðsvirksemi. Verkætlanin hevði til endamáls, at grannalagið skuldi framleiða so stóran part av egnari grønmetisnýtslu sum gjørligt.

Hann sigur, at á vári í 2018 varð lagt til brots við einum 40 fermetra stórum øki við 20 plantukassum, sum tey finga frá verkætlanini - Býarfestið - sum um hetta mundi steðgaði. Í hesum sambandi skipaðu tey fyri fleiri fyrireikandi tiltøkum.

Fólk við førleikum

- Fyri slíkar verkætlanir hevur tað stóran týðning, at fólk eru við, sum kunnu ganga undan og sum samstundis hava hegni, vitan og førleika. Júst slíkar førleikar hevur ein av grannunum í Tórsbyrgi, Jana Mikkelsen, sigur Jón Kragesten.

Hann heldur, at ikki minst hevur hennara bachelor í lívfrøði týðning til tess at leggja lag á, gróðurseta, planta og við urtagarðsvitan sum heild at tryggja eitt gott úrslit. Saman við hesum urtagarðsvirksemi hevur so eisini verið arbeitt við ætlanunum at byggja vakstrarhúsið.

- Fyrimunirnir við einum vakstrarhúsi eru nógvar. Her